

CENA
POSAMEZNEMU IZVODU
10 DIN

Poština plačana v gotovini

SKUPNOST

Vprašanja pospeševanja kmetijstva in dosledne socialistične preobrazbe vasi

Sestindvajsetega oktobra letos je bilo v Beogradu, pod predsedstvom tovariša Edvarda Kardelja, posvetovanje državnih, političnih in zadrugnih voditeljev o vprašanjih nadaljnega razvoja kmetijskega zadrugništva in kmetijstva v naši državi.

Na konferenci so obravnavali tri glavne probleme, in sicer: katero pot je treba ubrati, da bo pospeševanje kmetijske proizvodnje na liniji naše politike socialistične preobrazbe vasi; kakšne konkretne ukrepe je treba podvzeti v naši ekonomski politiki in v ekonomskem sistemu za razvoj kmetijske proizvodnje; in končno, kako je treba notranjo organizacijo zadrugnih zvez, njihovih organizacij in obratov ter drugih podjetij v kmetijstvu razvijati naprej, da bi dosegli maksimalni ekonomski uspeh, brez kakršnihkoli koncesij kapitalističnim težnjam na vasi.

Na posvetovanju so govorili tudi o bodočih nalogah, in sicer o nalogah, ki so v zvezi z nadaljnjo graditvijo, in o tistih, ki imajo namen odstraniti določene nesocialistične težnje, ki so se pokazale v dosednji gospodarski praksi na področju pospeševanja kmetijstva. Linija ZKJ in SZDLJ daje jasne socialistične perspektive, politični in drugi organi pa se v svojem vsakdanjem delu ne borijo dovolj vztrajno za izvajanje te linije. Pogosto se, pod pritiskom tehnokracično-prakticističnih teženj, zavzemajo le za materialni napredek in ne upoštevajo dovolj tudi družbenih odnosov, ki tako nastajajo. Nekateri se vdajajo utvaram, da sta individualni kmetijski proizvajalec in drobni privatni lastnik tista činitelja, ki bosta rešila problem napredka kmetijske proizvodnje in njenega povečanja, ne pa organizirano skupno delovanje zadrugnih in drugih socialističnih činiteljev z individualnimi proizvajalci, ob popolnem izkoriščanju družbenih in zasebnih skladov.

V bistvu isto vrsto utvar odraža tudi pojmovanje, da bi posamezne zadruge ali zadrugne zveze morale biti lastniki sredstev za proizvodnjo, s čimer bi se zadruge ali zadrugne zveze spremenile v neke vrste kolektivno privatne lastnine. Zavedni graditelji socializma pa si morajo biti na jasnem, da kakor ne more kmetijski proizvajalec doseči napredka v kmetijstvu, če se ne vključi v sistem organizirane uporabe in izkoriščanja modernih družbenih sredstev za proizvodnjo, prav tako ne moremo ustvarjati socialističnih odnosov na vasi, če v njej ne obstaja in deluje mreža socialističnih podjetij, od kmetijskih zadrug pa do strojnih postaj, vseh vrst servisov za usluge itd., katerih osnovna sredstva so kakor v industriji last vse skupnosti.

Ce ne bi torej na naši vasi hkrati z materialnim napredkom organizacijsko, politično in gospodarsko pospeševali tudi našega kmetijskega zadrugništva in družbenega sektorja proizvodnih sredstev na vasi, bi lahko dovedli v nevarnost vsake, še tako

dobro zamišljeno politiko socialistične preobrazbe na vasi, pa tudi sam standard kmetov.

Temeljne smernice

Posvetovanje ni dalo dokončnih odgovorov na vsa ta vprašanja, ki so jih postavili, niti ni sprejelo kakšna posebna priporočila, toda odkrilo je

IZ VSEBINE LISTA

Podatki iz industrijske proizvodnje, zaposlenosti, blagovnega prometa, cen in življenjskih stroškov

Dr. Stane Pavlič: Gospodarsko sodelovanje z ZDA

L. Geršković: Škodljivi pojavi v organizaciji trgovine

Podatki iz našega zadrugništva

Položaj glede maščob

Kiro Gligorov: Nepravilnosti v zvezi z družbeno prehrano in izigravanje predpisov s plačevanjem v naravi

T. Tomič: Prve izkušnje o plačnem sistemu

Prve izkušnje iz dela potrošniških svetov

Mitra Mitrović: Širše delo šolskih odborov

Dr. Jovan Marković: Komu naj se izplačuje premije

Dr. Nikola Balog: Reklama, dotacije in darila

B. Kubović: Ljudski odbori in družbeni plani za leto 1956

V. Burjar: Srednji vzhod in petrolej

R. Blum: Kanada in njeno delovno ljudstvo

Ljubisav Marković: Proizvajalne sile in proizvodni odnosi

vrsto problemov in nakazalo pot, po kateri je treba iskati njihovo rešitev.

Najvažnejše smernice, ki so jih na tej liniji postavili, so naslednje: prvič, kmetijske zadruge in drugi činitelji za pospeševanje kmetijstva morajo biti ekonomski organizator kmetijske proizvodnje in izboljšanja splošnega standarda na vasi; drugič, krepitev proizvodnih sil na vasi ne more biti sama sebi smoter, napredna je lahko samo tedaj, če služi kot osnova za politiko graditve socializma na vasi; tretjič, v naših pogojih, kjer prevladuje privatna lastnina zemlje, si ne moremo zamisliti socialistične preobrazbe vasi brez podružbljenja sredstev za proizvodnjo, to je brez stalne krepitev socialističnega sektorja v kmetijstvu s pospeševanjem kmetijskega zadrugništva in drugih socialističnih podjetij v kmetijstvu; četrto, današnje izkušnje kažejo, da lahko dosežemo z organizirano akcijo kmetijskih zadrug v kmetijski proizvodnji velike rezultate tudi s skromnimi sredstvi, med tem ko imajo regresivne, subvencije in podobno (kolikor bodo ostali) pozitiven učinek samo v okviru planske politike in kot pomožno sredstvo za krepitev zadrugnega sistema; petič, neprecenljivo važnost v akciji za socialistično preobrazbo vasi imata mesto in vloga ZKJ in SZDLJ. Če ne bomo popolnoma angažirali zavednih socialističnih sil in če ne bomo imeli zavedne socialistične akcije, nam ne bo mogoče izkoreniniti kapitalističnih teženj in dvigniti kmetijstvo dosledno socialistično. In končno, pokazalo se je, da je pri nas pravilno in upravičeno pospeševanje kmetijskega zadrugništva na temelju prostovoljnosti in ekonomske stimulacije individualnega kmetijskega proizvajalca. Zato je treba iti po tej poti naprej. Gospodarske prednosti in usluge, ki jih bo dajala kmetu mreža zadrugnih organizacij, obratov in podjetij v kmetijstvu, bodo

UREDNIŠKI ODBOR »NAŠE SKUPNOSTI«

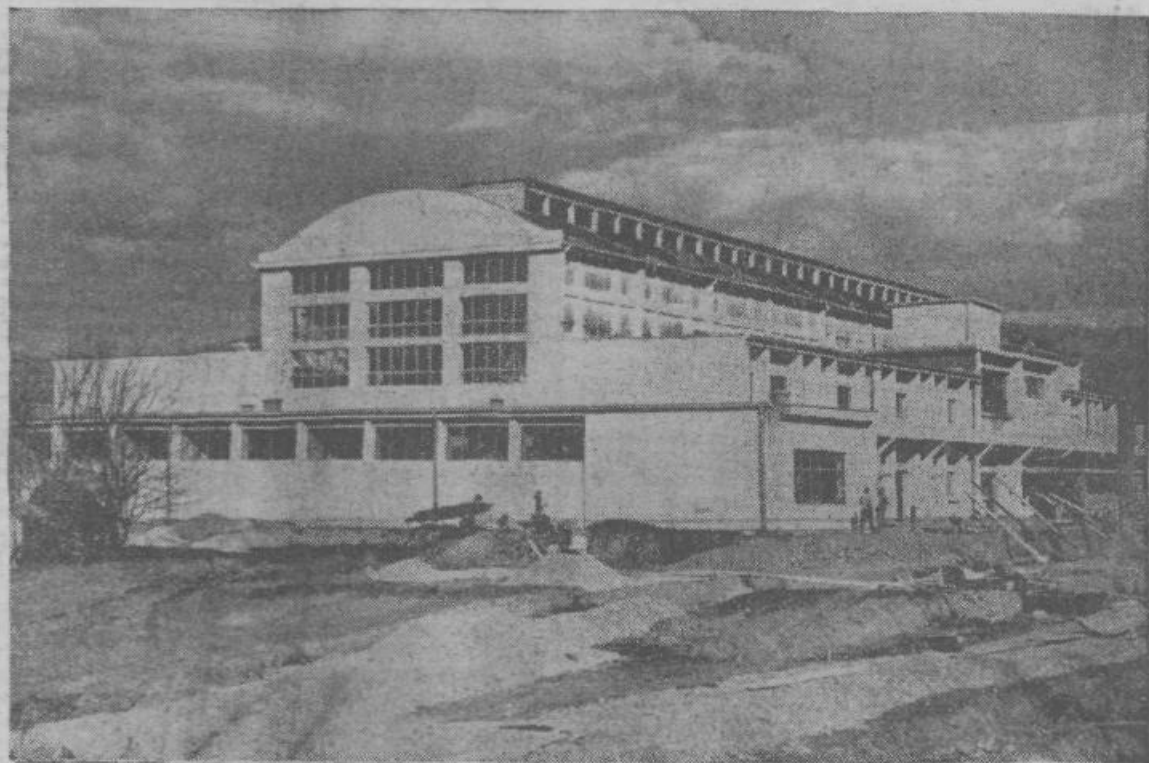
Nikola Balog, Nikola Čobelić, Ašer Deleon, Kiro Gligorov, Zdenko Has, Milutin Ivanović, Petar Ivičević, Jovan Janković, Ljubisav Marković, Mitra Mitrović, Ante Noyak, Vojin Popović, Janko Smole, Tone Vratuša, Teodor Vujasinović, Danilo Vuković, Dušan Vuković.

Predsednik uredniškega odbora: Kiro Gligorov.
Glavni urednik Ljubisav Marković.

UREDNIŠKI ODBOR ZA SLOVENIJO

Ing. Ivo Klemenčič, Vasja Kogej, ing. Viktor Kotnik, Mile Smolinsky, ing. Pavle Zaucer.

Predsednik uredniškega odbora za Slovenijo:
ing. Pavle Zaucer.



Kovinski zavod »Tito« v Skoplju proizvaja poleg drugih kmetijskih strojev tudi naprave za umetni dež, ki se lahko zelo koristno uporabljajo za napredek kmet. proizvodnje

osnovni činitelj povezovanja individualnega kmetijskega proizvajalca na temelju njegovega lastnega interesa s socialistično gospodarsko organizacijsko in politično dejavnostjo na vasi.

Na temelju takih smernic ni težko izluščiti tudi osnovnih nalog, ki so pred kmetijskim združništvom in pred nami vsemi v zvezi s socialistično graditvijo na vasi.

Naše kmetijsko združništvo se sedaj bolj usmerja predvsem na trgovsko dejavnost, na organiziranje predelovalne industrije in podobnih obratov, razmeroma manj pa na neposredno akcijo za povečanje kmetijske proizvodnje. Izraz takih teženj je tudi praksa, da sredstev, ki so jih ustvarili v kmetijstvu, še posebej pa v podjetjih OZZ, po pravilu ne vračajo kmetijstvu, temveč jih nalagajo v druge panoge proizvodnje, ali trošijo za potrebe, ki imajo šibko ali nimajo nobene zveze s pospeševanjem kmetijske proizvodnje, še manj pa s pospeševanjem socialističnih odnosov na vasi. Da bi odpravili to napako in da bi zagotovili čim neposrednejši učinek v kmetijski proizvodnji, predlagajo, naj bi sredstva, ki so jih ustvarili v kmetijstvu — bodisi v sami proizvodnji, bodisi v trgovini s kmetijskimi pridelki ali v industriji kmetijskih pridelkov — v načelu in praktično pretežno vračali kmetijstvu. Seveda morajo to izvajati združne organizacije na temelju sistematičnega investicijskega plana, v prvi vrsti pa z razvijanjem družbenih sredstev za proizvodnjo, pa naj bo to v okviru zadrug, državnih kmetijskih posestev ali strojno-traktorskih postaj ali drugih socialističnih uslužnostnih obratov.

To načelo še posebej velja za nova sredstva, ki jih bo družba v prihodnje vlagala v kmetijstvo. Kakor je znano, bodo v prihodnjih letih ta sredstva še bolj porastla. Ta sredstva se bodo zbirala v okrajnem kmetijskem investicijskem skladu, bodisi neposredno, bodisi po združnih kreditnih skladih. Nujno je, da čimprej okrepiamo in razširimo združne organizacije na vasi in ustrezajoče združne in politične ustanove v okraju, da bodo sposobne sprejeti ta sredstva in jih plansko vnesti v kmetijsko proizvodnjo.

Kakor smo že dejali, je boj za napredek kmetijske proizvodnje pri nas preveč usmerjen samo na boj za boljšo semensko službo, za boljše veterinarske postaje, za večje količine umetnih gnojil itd. — z eno besedo za doseg materialnih rezultatov, kar je za materialni napredek sicer zelo nujno, nikakor pa ni in ne more biti vse, ker ima tako koristi od vloženih družbenih sredstev samo določeni sloj individualnih kmetijskih proizvajalcev namesto vse skupnosti, ki je ustvarila ta sredstva. To ni niti v interesu samih delovnih kmetov, pač pa ima lahko na vasi škodljive posledice. Zaradi vseh teh razlogov moramo z uspehi, ki smo jih dosegli v pospeševanju kmetijstva, v prvi vrsti krepiti družbene sklade zadrug in socialističnih podjetij in s tem graditi socialistične odnose na vasi, hkrati pa izboljševati v ustreznem razmerju in na podlagi materialnih možnosti naše družbe, tudi življenjski standard vseh delovnih kmetov.

Aktivnost v odnosu do individualnih proizvajalcev

Naše kmetijsko združništvo mora upoštevati individualnega kmeta. V lastni praksi mora občutiti koristi kmetijskega združništva. To pa bo mogel občutiti samo tedaj, če bodo kmetijske zadruge dejansko sposobne, da mu — ceneje in bolje kakor bi to mogel storiti sam z lastno vprego in primitivnim orodjem ročnega dela — zorjejo njivo, posejejo, požanjejo in omlatijo pridelke, prepeljejo in prodajo njegove pridelke na trgu, ali jih obvarujejo pred propadanjem v svojih skladiščih in hladilnicah, da mu nabavljajo kvalitetno seme, umetna gnojila, svetujejo pri nabavi razne plemenske živine, posredujejo ali izvršujejo same — proti dogovorjenemu plačilu — usluge na področju tehnične pomoči in strokovne vzgoje za izboljšanje kmetijske proizvodnje itd. Zakaj bi kmet oral z lastnim konjem ali vprežnim volom, če to lahko opravi hitreje, ceneje in bolje z združnim traktorjem? Zakaj bi si prizadeval, da ima lasten kmetijski stroj, ki bi ga uporabljal največ nekaj tednov v letu, če mu je zagotovljeno, da mu bo to opravil stroj iz družbenega socialističnega podjetja? Zakaj bi se mučil s pripravljanjem krme za živino s primitivnimi sredstvi, če mu pa zadruga lahko na mestu ali v sosedni vasi predela in pripravi boljšo krmo.

Vse to bo razumljivo prispevalo k povečanju proizvodnje, ker bodo tako delovni ljudje na vasi lahko čim bolj izkoriščali svoja sredstva in delovni čas za določeno dejavnost in tako dosegli najboljše rezultate, kar bo prinašalo največ koristi njim samim in skupnosti.

Kmet pa se mora v praksi prepričati, da mu mreža socialističnih činiteljev na vasi, kot n. pr.

kmet. združna posestva, ekonomije, strojno-traktorske postaje in drugi družbeni obrati, stvarno lahko pomaga pri obdelovanju zemlje in da mu izboljšajo to obdelovanje. Kmet sam zna vedno dobro in ekonomsko računati. Individualni kmetijski proizvajalec se bo samo pod tem pogojem usmeril k zadrugi in iskal usluge strojno-traktorske postaje ter pomoč drugih združnih obratov, kot so na primer žganjekuhe, sušilnice, mlekarne itd. ter izkoriščal združni kreditni sklad in drugo. Če bomo do take mere razvijali na vasi socialistična sredstva za proizvodnjo in pri tem izvajali tako ekonomsko politiko, da bodo usluge teh sredstev za kmeta razmeroma najcenejše, razumljivo pa vedno ekonomske, tedaj kmet ne le da ne bo zahteval lastnega stroja niti takrat, ko se bo gospodarsko okreplil — v pogojih naprednejše kmetijske proizvodnje, temveč ne bo niti zahteval povečanja deset-hektarskega maksimuma, nasprotno, tudi sam si bo prizadeval, da v tej ali drugačni obliki združi svojo njivo s sosedovo, da bi ga mehanizirano obdelovanje čim manj stalo in da bi bil njegov pridelek čim večji.

Vsa naša skupnost želi, da se poveča kmetijska proizvodnja. Hkrati pa je jasno, da se ne more povečati z administrativnim pritiskom na kmetijskega proizvajalca ali z vmešavanjem v njegovo gospodarjenje od zunaj. Prav zato pa, ker naši skupnosti ni vseeno, ali bomo sami pridelali nekaj deset tisoč vagonov več, ali pa bomo morali tolikšne količine še nadalje uvažati, se moramo organizirati, da tudi našega individualnega kmetijskega proizvajalca pripravimo k modernjši, intenzivnejši, koristnejši obdelavi zemljišča, reje živine, perutnine itd., kmetijske proizvodnje sploh. Interes naše družbe kot celote je, da naš delovni kmet izboljša svoj splošni življenjski in kulturni standard, kolikor mu to dopuščajo naše materialne možnosti in kolikor to ustreza splošnemu porastu vse kmetijske proizvodnje, še posebej pa individualne. Prav zato pa bo tudi skupnost v prihodnje vlagala mnogo večja sredstva za pospeševanje kmetijstva. Kdorkoli pa ima pred očmi koristi vseh delovnih ljudi naše države, se ne bo mogel strinjati s tem, da bi od teh družbenih sredstev imel koristi samo določeni sloj kmetijskih proizvajalcev, in to še prej, preden so sploh začela dajati kakšne koristi za skupnost.

Prav zato pa so na omenjenem posvetovanju razpravljali tudi o davku na dohodek v kmetijstvu in predlagali določene ukrepe, da se razdelitev prispevka, ki ga dajejo naši delovni ljudje mest in vasi za graditev socializma v naši državi, razdeli bolj enakomerno in bolj pravično. V ta namen so predlagali tudi določene ukrepe, da bi zagotovili čim večji razvoj varčevanja pri kmetijskih proizvajalcih po združnih hranilnicah, ki so pokazale zlasti v Sloveniji zelo lepe rezultate. Na posvetovanju so bili mnenja, da je treba vpeljati zavarovanje kmetijskih proizvodov, da bi tako solidarnost in vzajemna pomoč samih kmetijskih proizvajalcev v prvi vrsti nosili nevarnost škode, ki jo povzročijo elementarne nesreče, kakor nosi to nevarnost tudi organizirana solidarnost delovnih kolektivov na drugih sektorjih proizvodnje. Hkrati bi bilo proučiti tudi možnosti za socialno zavarovanje in za zdravstveno zaščito individualnih proizvajalcev, itd.

Usposabljanje zadrug za promet s kmetijskimi pridelki

Med vprašanji, ki se tičejo nadaljnje organizacijske, gospodarske in kadrovske krepitve kmetijskih zadrug, so še posebej omenili problem naše kreditne politike, ki doslej ni kaj dosti koristila vsestranskemu razvoju kmetijskih zadrug kot (kolektivnih) organizatorjev kmetijske proizvodnje. Obravnavali so nadalje problem nujne krepitve in sistematičnega vzgajanja mladih kadrov v združništvu, zlasti sposobnih poslovodij, administratorjev, kmetijskih strokovnjakov itd. Razpravljali so tudi o odnosu med združnimi zvezami in kmetijskimi zbornicami, ki bi morale mnogo bolj koordinirati svojo aktivnost v naporih za konkretne akcije pri pospeševanju kmetijske proizvodnje, prav tako pa tudi o problemu splošnih in specializiranih kmetijskih zadrug, ki jih v naših diskusijah pogosto, čeprav po nepotrebnem, postavljamo druge nasproti drugim, čeprav je jasno, da je za obe vrsti dovolj prostora in dovolj potreb, samo če so zares socialistične in gospodarsko dobro postavljene.

Posebno mesto med temi problemi pa je zavzemalo vprašanje organiziranja združne trgovine, še posebej pa organiziranja prometa s kmetijskimi pridelki po zadrugah. Javnost je o tem že precej obveščena, zato se bomo tu omejili samo na opozorilo, ki ga je dala ta konferenca, da se namreč ne smemo prenagliti, da je treba zadruge najprej usposobiti za to delo, pa šele potem začeti z zmanjševanjem ali morebiti s popolno ukinitvijo mreže odkupnih podjetij. Po drugi strani pa je važno, da ne čakamo z našo zavestno socialistično akcijo v tej smeri. Prav tako ne smemo dopustiti, da bi se po zadrugah ustvarjala neka vrsta zaprtega trga. Zagotoviti moramo učinkovito družbeno kontrolo zlasti nad trgovsko dejavnostjo zadrug in nad potroškom sredstev, ki se ustvarjajo na tem področju združne dejavnosti.

S tem orisom nismo izčrpali, niti ne bi mogli izčrpati vse problematike, ki jo danes srečujemo na področju kmetijskega združništva, niti si nismo prizadevali, da bi obdelali vse probleme, ki so jih obravnavali na posvetovanju. Podrobnejšo obdelavo tega in konkretnejše pregled bomo objavili v prihodnjih številkah »Naše skupnosti«.

Vsekakor pa je potrebno tudi ob tej priložnosti opozoriti na veliko odgovornost, ki jo imajo organizacije SZDLJ, posebno pa komunisti kot organizirani zavedni graditelji socializma, zlasti na vasi, za izvajanje politike socialistične preobrazbe vasi. Ta naloga je tembolj nujna in resnejša, ker bomo v kratkem začeli vlagati v kmetijstvo znatno večja sredstva. Naloga pa niso niti preproste, niti lahke. Ne omejujejo se samo na kmetijske zadruge kot take, niti samo na to, da vzpodbujamo, spremljamo in pomagamo njihove zelo različne dejavnosti, od prometa s kmetijskimi pridelki pa do organiziranja socialistične proizvodnje na vasi, od organiziranja varčevanja pa do izvajanja najsmotnejše investicijske politike. Te naloge obsegajo velik kompleks vprašanj in problemov, ki se bodo pojavili tako pri izvajanju omenjenih in drugih nalog na področju pospeševanja kmetijske proizvodnje, kakor tudi pri spreminjanju družbenih in drugih odnosov, ki bo nastopilo kot logična posledica spremembe materialnih odnosov na vasi.

Iz uvodnika tov. Kardelja ob naši prvi številki

»Naša skupnost« ni namenjena v prvi vrsti gospodarskim strokovnjakom, pač pa vsem onim našim številnim državljanom, ki prevzemajo odgovorne funkcije in naloge v organih družbenega samoupravljanja ali z zanimanjem spremljajo delo teh organov: članom delavskih svetov in vsem zavednim delavcem, članom in funkcionarjem kmetijskih zadrug in družbeno aktivnim delovnim kmetom; odbornikom ljudskih odborov in članom njihovih svetov, aktivnim udeležencem zborov volivcev itd., predvsem pa vsem onim aktivnim članom Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki aktivno sodelujejo v našem socialističnem družbenem življenju. »Naša skupnost« naj da vsem tem socialističnim borcev in aktivnim

državljanom naše domovine v čimbolj enostavni obliki in jeziku tiste neobhodne informacije in konkretna pojasnila o materialnem stanju in posameznih pojavih in odnosih v naši domovini, brez katerih ne bi mogel noben državljan zavestno in smotno odločiti v organih samoupravljanja. Kot taka naj »Naša skupnost« pomaga tudi pri delu organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva in sindikatov, bo pa vsekakor koristna tudi za naš dnevni tisk. S takim svojim delom bo nedvomno pripomogla k enotnejšemu gledanju na posamezna vprašanja naše socialistične graditve, kakor tudi k enotnejšemu formiranju socialistične in družbene zavesti na sploh.

Seveda, če hoče list ta svoj cilj doseči, mora pro-

dreti čim širše med delovne ljudi in mora biti brez-pogojno pisan tako, da ga bodo lahko razumeli naši delavci in kmetje. Postati mora njihov vsakdanji pri-ročnik in eden najvažnejših virov njihovega gospo-darskega in družbenega izo-braževanja. Zato mora biti aktualen in konkreten, živi spremljevalec oseh pojavov in dogodkov v naši sociali-stični graditvi, zlasti tistih, ki se tičejo vodilnih samo-upravnih organov.

Predsedstvo SZDLJ Jugo-slavije je zato prepričano, da bodo vse naše politične in sindikalne organizacije in vsi zavedni socialistični državljanji ne samo pozdra-vili prihod »Naše skupnosti«, temveč da se bodo tudi aktivno zavzeli za to, da bo ta časopis našel svo-jo pot čim širše med de-lovne ljudi. E. KARDELJ